

Högskolan Dalarna
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Pontus Kyrk
08/56308726
pontus.kyrk@hsv.se
BESLUT

2011-12-30
Reg.nr 31-3361-11

Anmälan mot Högskolan Dalarna angående en hemtentamen på en kurs på barnmorskeprogrammet

Högskoleverket kritiserar Högskolan Dalarna för att ha ändrat examinationsform i strid med kursplanen under pågående kurs och för att vissa studenter kunnat påbörja tentamen tidigare än andra

Anmälan

NN har i en anmälan till Högskoleverket ifrågasatt hur Högskolan Dalarna hanterat en examination på kursen Normal graviditet och förlossning, 7,5 högskolepoäng (hp) på barnmorskeprogrammet. NN har därvid anfört bl.a. följande.

Den 5 maj 2011 hade NN och övriga studenter på kursen en hemtentamen (via internet). I kursplanen fanns inget angivet om en skriftlig hemtentamen. NN och övriga studenter erhöll muntlig information om att tentamen skulle börja kl. 09.00, dock visade det sig sedan att flertalet studenter börjat redan kl. 08.15 då tentamen låg ute minst 45 minuter innan utsatt tid. Detta var något som alla inte visste och därmed saknade dessa möjligheten att utnyttja den fulla tiden. Studenterna fick även muntlig information av kursansvarige att det var tillåtet att använda läroböckerna på tentamen. Det saknades däremot skriftlig information eller anvisning i övrigt hur de tenterande skulle gå till väga.

Frågorna på tentamen bestod till större delen av rena faktafrågor samt ett flertal frågor som rörde komplicerad graviditet och förlossning, vilket inte ingick i kursplanen. Även om detta är en utbildning på avancerad nivå så har flertalet studenter aldrig skrivit en hemtentamen på detta sätt. Eftersom ingen fått någon som helst information, svarade NN, liksom resten av klassen på dessa frågor utan att ange några som helst referenser. Tre och en halv vecka efter tentamen fick NN och tio andra studenter ett mejl från kursansvarig som angav följande:

”Vid rättning av din tentamen framkom att svaren i viss omfattning var plagiat från läroböcker. Detta är inte tillåtet och man förväntar sig av studenter som går en utbildning på avancerad nivå att det inte sker. Frågan har varit uppe hos

disciplinnämnden och i samråd med dem har vi beslutat att, i enlighet med högskoleförordningen, underkänna de arbeten som innehåller plagiat.”

Inte någon av studenterna hade dock fått tillbaka den rättade tentan och heller inga skriftliga kommentarer om vad som var plagiat. Många av studenterna försökte kontakta kursansvarig för att få information om vad som var plagiat, dock utan respons.

Efter kontakt med programansvarig fick NN och övriga studenter bl.a. följande svar: ”Hemtentamen skiljer sig inte från andra examinerande moment vad avser plagiat. Ni har alla läst minst en utbildning på högskola/ universitet tidigare och bör därför sedan tidigare ha fått information om fusk, plagiat och texthantering. Det ska vi inte behöva informera om ytterligare på avancerad nivå. När lärarna i programmet varit i kontakt med examinator Anna Ehrenberg och representant för disciplinnämnden ansåg man att ärendet skulle handläggas som ett disciplinärende med risk för er alla att bli avstängda från utbildningen under en tidsbegränsad period. Efter många diskussioner har vi kommit fram till att ni troligtvis inte medvetet fuskat och därför har vi avstått från att ta ärendet till disciplinnämnden och stannar vid att underkänna de studenter som plagierat.”

Det beslutades senare att samtliga frågor på tentan som gick att bedöma, som inte var plagiat/avskrivet från boken, skulle poängsättas av den lärare som inte angivit några poäng för att se om det räckte för godkänt. Resultatet blev att NN och flera andra studenter fortfarande ansågs underkända på tentan på grund av plagiat, trots att högskolan själv sagt att det inte var vilseledande.

NN är medveten om att NN har hittat svaren i boken och till viss del inte använt sig av egna ord. Det rörde sig till största delen rena faktafrågor vilka är svåra att besvara när det bara finns ett ”rätt” svar. Vidare kände NN inte till att dessa svar kunde utgöra plagiat, eftersom några anvisningar inte hade givits inför tentamen. NN har jämfört sina svar med dem som fått godkänt på tentamen och deras svar skiljer sig inte åt mer än ett par ord som har kastats om. Det förefaller märkligt att vissa studenter kan bli godkända utan att de har angivit några referenser och andra blir anklagade för plagiat för att de ”skrivit av boken” och inte citerat eller angivit några referenser.

Utredning

Högskolan Dalarnas högskolas yttrande

Anmälan har remitterats till Högskolan Dalarna för yttrande. Högskolan har i sitt remissvar anfört bl.a. följande.

/.../NN tar i sin skrivelse upp, att i gällande kursplan inte funnits uppgifter om att en hemtentamen skulle genomföras i den nu aktuella kursen. I kursplanen anges att examination kommer att ske genom muntlig och skriftlig redovisning. Vid undervisningstillfällena den 30 mars togs detta upp och kursansvarig kom då överens med studenterna om att ersätta en annan skriftlig uppgift med den nu aktuella skriftliga hemtentamen. Hemtentamen genomfördes torsdagen den 5 maj och utsatt skrivtid var

09.00 - 17.00, vilket reglerades i lärplattformen Fronter. Att tentamen varit åtkomlig före denna utsatta tid beklagar högskolan, men bedömer att detta inte påverkat studenternas resultat.

NN har även i sin skrivelse kritiserat utformningen av hemtentamen, och då särskilt avsaknaden av information/anvisningar samt att det inte funnits någon information om gränsen för godkänt. Högskolan håller med om att en hemtentamen av detta slag bör innehålla frågor som är av mer reflekterande karaktär än den hemtentamen som gavs vid detta tillfälle, men eftersom denna hemtentamen ersatte en annan uppgift fick den dock en mer faktapräglad karaktär, något som dock inte borde ha varit ett hinder då studenterna hade möjlighet att använda sig av kurslitteraturen. Högskolan vill även poängtera att, eftersom kursen ges på avancerad nivå och dessa studenter har läst minst en utbildning vid högskola/universitet tidigare, bör studenterna sedan tidigare ha kunskap om plagiering och om hur detta kan undvikas. Tydlig information om detta kommer dock framledes att ges även till dessa studenter vid föreläsningar och finnas tillgänglig via kursrummet i lärplattformen Fronter. Information om källhantering och vetenskapligt skrivande finns redan idag på högskolans hemsida.

Under rättningen av gjorda hemtentamen, konstaterades att flera av studenternas inlämnade hemtentamina innehöll stycken som direkt plagierats ur kurslitteraturen. Med anledning av detta genomfördes en noggrannare granskning av flera rättande lärare och detta medförde att återlämningen inte kunde genomföras den 27 maj som inplanerat. Ett e-postmeddelande skickades då ut till studentgruppen som förklarade att rättningen försenats och att besked skulle komma den 30 maj. För att samtliga studenter skulle få samma information om hur rättningen genomförts och om hur en kommande omtentamen skulle utformas, valde ansvarig för kursen att informera om detta via lärplattformen Fronter. Vilket sedermera gjordes.

Det kunde dock tidigt konstateras att studenternas agerande vid hemtentamen inte varit avsiktligt vilseledande och därför gjordes inte någon rapportering av händelsen till rektor. Men högskolan vill ändå poängtera att det inte är möjligt för examinator att bedöma om en student uppnått uppsatta kursmål då plagierade texter förekommer i tentamen. För att examination ska kunna genomföras krävs att studenten formulerat sitt svar själv utifrån egen förståelse. Att frågorna varit riktade mot faktakunskaper till del är inte skäl för att svara med direkta citat ut läroboken, särskilt i en kurs på avancerad nivå som är forskarförberedande ställs krav på att studenten tillgodogjort sig kunskapen på flera nivåer.

Som tidigare nämnts i yttrandet, kommer informationen kring plagiering och hur detta kan undvikas förtydligas. Det nu inträffade har även föranlett att ansvariga för Barnmorskeprogrammet kommer att vidta ett antal ytterligare åtgärder för att förbättra rutinerna kring examination och informationen om vad som gäller för källhantering och vetenskapligt skrivande.

Kommande examinationsuppgifter kommer att vara utformade på ett sådant sätt att det försvårar möjligheten till plagiering och plageringsverktyget Ephorus kommer att användas på alla skriftliga examinerande inlämningsuppgifter som stöd för lärarnas bedömning. Länkar med information om plagiering och hur detta kan undvikas kommer

också att läggas ut i lärplattformen Fronter och på studenternas sidor på webben. Studenter vid Barnmorskeprogrammet kommer framledes att få information om fusk och plagiering under sin första kursvecka.

I de fall man kommer överens med studenter om att göra förändringar i examinationsformerna för kursen, kommer även förändringar i fastställd kursplan att genomföras.

Den studiehandedning som studenterna idag får för varje termin och som är indelad i olika avsnitt för terminens delkurser kommer att ersättas med en studiehandedning för varje enskild delkurs.

Information/utbildning kommer även att ges till lärare i lärplattformen Fronter för att säkerställa att samtliga studenter endast får tillgång till tentamen under utsatt tid./.../

NN har beretts tillfälle att yttra sig över Högskolan Dalarnas yttrande, men har inte lämnat någon kommentar.

Tillämpliga bestämmelser

Av 6 kap. 15 § högskoleförordningen (1993:100) följer att i kursplanen ska anges bl.a. formerna för bedömning av studenternas prestationer.

Enligt 10 kap. 1 § 1 högskoleförordningen får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas. Enligt 9 § samma kapitel i högskoleförordningen ska grundad misstanke om sådan förseelse som anges i 1 § skyndsamt anmälas till rektor.

Högskoleverkets bedömning

Av utredningen i ärendet, aktuell kursplan, framgår under rubriken examinationsformer att examination huvudsakligen sker genom skriftlig och muntlig redovisning av en gruppuppgift samt en individuell uppgift. Inget anges om någon skriftlig hemtentamen. Enligt högskolans yttrande hade kursansvarig kommit överens med studenterna om att ersätta den skriftliga uppgiften med den nu aktuella skriftliga hemtentamen. Högskoleverket anser inte att examinationsformen kan ändras under pågående kurs i strid med kursplanen även om detta görs efter en överenskommelse med studenterna. Högskolan Dalarna kan inte undgå kritik för det inträffade.

NN har påpekat att studenterna hade fått besked om att tentamen skulle börja kl. 9.00, men att flertalet studenter kunnat påbörja tentamen redan kl. 8.15 eftersom tentamen blev tillgänglig 45 minuter tidigare. Högskolan Dalarna har beklagat detta, men bedömt att detta inte påverkat studenternas resultat. Någon förklaring till denna bedömning har inte lämnats. Högskoleverket vill understryka vikten av att alla studenter ges samma formella förutsättningar vid

examination (jfr 1 kap. 9 § regeringsformen). Att vissa studenter getts möjlighet till 45 minuters längre tid för tentamen än andra studenter måste rimligen ha inneburit en fördel för dessa studenter. Högskoleverket är kritiskt till hur tentamen hanterats. Verket noterar dock att Högskolan Dalarna aviserat åtgärder för att förhindra upprepning.

NN har även ifrågasatt hur examinationen av henne gick till. Högskoleverket konstaterar att kursens examinator bedömt att det inte förelegat sådan grundad misstanke enligt 10 kap. 9 § högskoleförordningen om att hon försökt att vilseleda vid examinationen och därför inte gjort en anmälan till rektor. Skälet till detta var att hon inte bedömdes ha haft för avsikt att vilseleda. Högskoleverket konstaterar att de formella förutsättningarna funnits för examinatorn att göra en sådan bedömning. Att NN inte anmälts till rektor för att ha försökt vilseleda vid prov innebär att frågan inte har prövats av högskolans disciplinnämnd. Frågan är hur hennes tentamen ska bedömas av examinatorn när en sådan prövning inte gjorts. Examinatorn har konstaterat att vissa av svaren utgjorde plagiat ur kurslitteraturen. Såsom Högskolan Dalarna anfört i sitt yttrande till Högskoleverket är det inte möjligt för examinatorn att bedöma om studenten uppnått uppsatta kursmål när plagierade texter förekommit i tentamen. Enligt vad NN uppgivit åsattes plagierade svar noll poäng, medan övriga svar bedömdes på vanligt sätt. Högskoleverket har ingenting att invända mot dessa åtgärder.

Högskoleverket ser positivt på att Högskolan Dalarna i sitt yttrande redogjort för en rad åtgärder för att förebygga att misstankar om vilseledande vid prov uppkommer.

Med dessa delvis kritiska besked avslutas ärendet.

På Högskoleverkets vägnar.

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Pontus Kyrk
Verksjurist

Kopia till
NN